

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยมีความมุ่งหมายเพื่อนำเสนอแนวทางที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา และในบทนี้จะเป็นการนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในขั้นการตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทาง ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาในหน่วยงานทางการศึกษา หรือในสถานศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี

1.1.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในขั้นการตรวจสอบความเป็นไปได้ของแนวทาง ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2546 จำนวน 391 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทาง ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานในหน่วยงานทางการศึกษาหรือในสถานศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 จำนวน 17 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของแนวทาง ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2546 จำนวน

198 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ยอมให้คลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน .05 คำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane' (1967 : 886 - 887)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อน

2. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

มีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นการเตรียมการ

1.1 ศึกษาค้นคว้า เอกสาร หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้และแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษาและนโยบายการจัดและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

2. ขั้นการสังเคราะห์แนวทาง

2.1 สังเคราะห์แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา จากการศึกษาเอกสาร

2.2 นำแนวคิดจากการสังเคราะห์เอกสารมาวิเคราะห์สรุปเป็นกรอบแนวคิดใหม่ที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นแนวทางที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้กับบริบทโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาได้จำนวน 4 แนวทาง 46 รายการ (ข้อคำถาม)

3. ขั้นการตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทาง

3.1 ให้ผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 17 คนตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน จากจำนวน 4 แนวทาง 46 รายการ นั้นเมื่อผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้วเหลือ 4 แนวทาง 45 รายการ

3.2 นำแนวทางที่ปรับปรุงแล้ว ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนำไปตรวจสอบความเป็นไปได้ของแนวทาง

4. ขั้นการตรวจสอบความเป็นไปได้ของแนวทาง ให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 198 คน ที่ได้จาก

การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane' (1967 : 886-887) เป็นผู้ตรวจสอบความเป็นไปได้ของแนวทาง

5. ขั้นตอนการสรุป

5.1 สรุปและนำเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

5.2 อภิปรายและให้ข้อเสนอแนะในการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ฉบับ ได้แก่

3.1 แบบสอบถามฉบับที่ 1 สอบถามความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 99-100)

5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุดหรือประมาณร้อยละ 81-100

4 หมายถึง มีความเหมาะสมมากหรือประมาณร้อยละ 61 - 80

3 หมายถึง มีเหมาะสมปานกลางหรือประมาณร้อยละ 41 - 60

2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยหรือประมาณร้อยละ 21 - 40

1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุดหรือประมาณร้อยละ 1 - 20

3.2 แบบสอบถามฉบับที่ 2 สอบถามความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา จากความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ถามความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็น

มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 99 -100)

5	หมายถึง	มีความเป็นไปได้มากที่สุดหรือประมาณร้อยละ 81 - 100
4	หมายถึง	มีความเป็นไปได้มากหรือประมาณร้อยละ 61 - 80
3	หมายถึง	มีความเป็นไปได้ปานกลางหรือประมาณร้อยละ 41 - 60
2	หมายถึง	มีความเป็นไปได้น้อยหรือประมาณร้อยละ 21 - 40
1	หมายถึง	มีความเป็นไปได้น้อยที่สุดหรือประมาณร้อยละ 1 -20

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้ครอบคลุมเนื้อหาแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
3. สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนประถมศึกษาให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ และครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาให้ประธานกรรมการ กรรมการ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity)
5. ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านเสนอแนะร่วมกับประธานกรรมการและกรรมการ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
6. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
7. ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน แนะนำอีกครั้ง
8. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปสอบถามความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนภายในโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา กับผู้บริหารโรงเรียนและเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือบันทึกเสนอขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอออกหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน แล้วนำแบบสอบถามฉบับที่ 1 พร้อมทั้งหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความเหมาะสมของแนวทาง โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจำนวน 17 ฉบับและได้รับ กลับคืนมา 17 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100%

2. ผู้วิจัยทำหนังสือบันทึกเสนอขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จาก บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอออกหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ 2 เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ตรวจสอบความเป็นไปได้ของแนวทาง จากนั้น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับที่ 2 พร้อมทั้งหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย ไปให้ผู้ผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ 2 และผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย ตนเองบางส่วนและบางส่งทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ได้กำหนดวันเวลา และสถานที่ในการส่งแบบ สอบถามคืน

3. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 15 วัน ผู้วิจัยได้ติดตามการส่งแบบสอบถามคืน และติดตามรับกลับคืนด้วยตนเองบางส่วน โดยส่งแบบสอบถามไปจำนวน 198 ฉบับ และ ได้รับ กลับคืนมา 198 ฉบับ คิดเป็น 100 %

4. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความ ถูกต้อง ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรม สำเร็จรูป SPSS for Windows มาดำเนินการดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามฉบับที่ 1 แบบสอบถามความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ภายในโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา ดำเนินการดังนี้

1.1 ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจง ความถี่และหาค่าร้อยละ และแปลผลตามลำดับตามค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ ความเรียง

1.2 ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตอบโดยการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best. 1970 : 190) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

และได้กำหนดเกณฑ์การแปลค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 หมายถึง การกระจายความคิดเห็นน้อย

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1.00 หมายถึง การกระจายความคิดเห็นมาก

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำาวิเคราะห์ t-test เพื่อทดสอบค่าเฉลี่ย ($\bar{X} \geq 3.50$) ของคะแนนความเหมาะสมว่ามีความเหมาะสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 หรือไม่

2. แบบสอบถามฉบับที่ 2 แบบสอบถามความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดำเนินการดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ และแปลผลตามลำดับของค่าร้อยละนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2.2 ตอนที่ 2 ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best. 1970 : 190) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง มีความเป็นไปได้น้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง มีความเป็นไปได้ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง มีความเป็นไปได้มาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง มีความเป็นไปได้มากที่สุด

และได้กำหนดเกณฑ์การแปลค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้